УДК 657:347.78:336.22

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ТЕАТРІВ В УКРАЇНІ

Баришнєва Олена,
здобувач вищої освіти спеціальності D1 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Досліджено правові засади формування, бухгалтерського обліку та оподаткування доходів театрів. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення діяльності театрів, джерела їх доходів та особливості відображення фінансових результатів відповідно до вимог бухгалтерського й податкового законодавства.*
Ключові слова: *театри, доходи, бухгалтерський облік, оподаткування, фінансова звітність.*

Діяльність театрів у правовому полі України базується на комплексі нормативно-правових актів, які встановлюють їх правовий статус, порядок фінансування, ведення бухгалтерського обліку та особливості оподаткування доходів. Театри є специфічними суб'єктами господарювання, що поєднують творчість з економічною діяльністю - отриманням доходів від реалізації квитків, гастрольної діяльності, надання репертуарних послуг, спонсорських внесків, грантів тощо. Для повноти правового регулювання діяльності театрів важливо враховувати не лише галузеві закони, а й загальні акти про бухгалтерський облік, фінансову звітність та інші нормативні положення, що визначають порядок обліку та оподаткування доходів усіх юридичних осіб.

Закон «Про театри і театральну справу» [1] встановлює правове підґрунтя роботи театрів, визначає їх основні види діяльності, включно з реалізацією квитків на вистави, організацією гастрольних заходів, фестивалів, конкурсів та інших мистецьких програм, що є джерелами доходів для цих закладів. Театри можуть здійснювати комерційну та некомерційну господарську діяльність у визначених статутом і законодавством межах. Закон також передбачає, що театри можуть утворюватися як юридичні особи різних форм власності, що зумовлює різні правові наслідки для оподаткування та обліку доходів.

Закон № 996-XIV [2] визначає загальні засади бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які поширюються на всіх суб'єктів господарювання, включно з театрами, незалежно від форм власності та видів діяльності. Він встановлює принципи обліку доходів, витрат і фінансових результатів, які мають відображатися у звітності відповідно до національних стандартів обліку, визначає основу для формування фінансової звітності театрів, що у свою чергу впливає на визначення оподатковуваних доходів, зобов'язань та прибутку (у випадку підприємницької діяльності театру).

До основних джерел доходів театрів належать:

- реалізація квитків на вистави та інші культурно-мистецькі заходи;
- господарська діяльність, що не суперечить статусу закладу (в тому числі

гастролі, надання постановочних послуг третім особам, оренда приміщень, продаж сувенірної продукції);

- спонсорські внески, благодійні пожертвування, гранти;
- державне та місцеве бюджетне фінансування у формі дотацій або субвенцій для утримання державних і комунальних театрів;
- інші доходи, передбачені законодавством та статутом театру.

Закон України «Про театри і театральну справу» [1] визначає, що фінансування діяльності театрів може здійснюватися як за рахунок бюджетних коштів, так і за рахунок коштів підприємств, громадян та їх об'єднань, що встановлює правову основу для доходів від небюджетної діяльності театрів.

Згідно із Законом № 996-XIV [2], театри, як юридичні особи, зобов'язані вести бухгалтерський облік і складати фінансову звітність з відображенням усіх джерел доходів відповідно до встановлених принципів, зокрема:

- нарахування доходів і витрат повинно відбуватися в момент їх виникнення, а не фактичного надходження коштів;
- всі господарські операції мають бути документально оформлені;
- фінансова звітність має надавати достовірну інформацію про фінансовий стан і результати діяльності театру, зокрема розділ щодо доходів і витрат.

Положення Податкового кодексу України передбачають, що дохід від реалізації квитків на вистави та інших послуг може включатися до бази оподаткування податком на прибуток (для комерційної діяльності). Якщо театр зареєстрований як неприбуткова організація, певні доходи можуть бути звільнені від оподаткування. Для іноземних артистів під час гастрольних заходів застосовуються норми оподаткування доходів нерезидентів.

Отже, правове регулювання діяльності театрів в Україні здійснюється на підставі Закону України «Про театри і театральну справу», який визначає джерела доходів та можливості здійснення господарської діяльності. Облік і оподаткування доходів театрів повинні відповідати загальним нормам бухгалтерського і податкового законодавства, що забезпечує прозорість фінансової діяльності та законність формування фінансових результатів.

Список використаних джерел:

1. Про театри і театральну справу : Закон України від 31.05.2005 № 2605-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15#Text (дата звернення: 25.02.2026).

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 25.02.2026).

Abstract: *The paper examines the legal framework for the formation, accounting and taxation of theatre revenues. The regulatory provisions governing theatre activities, sources of income and the specifics of financial reporting in accordance with accounting and tax legislation are analysed.*
Keywords: *theatres, revenues, accounting, taxation, financial reporting.*

Науковий керівник:
Лугова О.І.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет